

Betænkning afgivet af Udvalget for Digitalisering og It den 6. december 2023

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om et stop for techindustriens kommercielle udnyttelse af danske børn og unge (borgerforslag)

[af Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Henrik Frandsen (M), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Peter Skaarup (DD), Ole Birk Olesen (LA), Mai Mercado (KF), Peder Hvelplund (EL), Martin Lidegaard (RV), Mette Thiesen (DF), Helene Liliendahl Brydenscholt (ALT), Kim Edberg Andersen (NB) og Aaja Chemnitz (IA)]

1. Ændringsforslag

Udvalget har stillet 1 ændringsforslag til beslutningsforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, SF, M, DD, KF, EL, RV og DF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (LA og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 1. (eneste) behandling. Mindretallet vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (NB) vil redegøre for sin stilling til beslutningsforslaget og ændringsforslaget ved 1. (eneste) behandling af beslutningsforslaget.

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne

Socialdemokratiets, Venstres og Moderaternes medlemmer af udvalget konstaterer, at mange af borgerforslagets problemstillinger også indgår i anbefalingerne fra regeringens ekspertgruppe om techgiganter. Reguleringen af techgiganter er i høj grad baseret på EU-regulering. Det fremgår af borgerforslaget, at en række af forslagene i borgerforslaget er inspireret af lovgivning i Frankrig, Tyskland, Storbritannien og USA. Den omfattende EU-regulering betyder

imidlertid, at Frankrig og Tyskland siden har meddelt, at de vil tilpasse deres lovgivning efter meddelelse fra Europa-Kommissionen. Partierne noterer sig, at regeringen vil arbejde for at styrke disse hensyn inden for den nuværende EU-regulering og i kommende initiativer.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af udvalget:

Til teksten

1) 3. afsnit udgår, og i stedet indsættes:

»Folketinget pålægger regeringen at adressere borgerforslagets ønske om at begrænse indhentning af data fra børn ved at hæve aldersgrænsen for, hvornår man kan give samtykke til behandling af personoplysninger i forbindelse med udbud af informationssamfundstjenester fra 13 til 15 år.

Folketinget konstaterer desuden, at de øvrige foreslåede ændringer er reguleret af EU-retsakter, og at der derfor er begrænset manøvrerum for, at Folketinget kan fastsætte national lovgivning. Folketinget har derfor ikke konkret forholdt sig til, om det er ønskeligt at indføre disse tiltag. Det gælder forslagene om følgende:

- 1) Forbud mod såkaldt adfærdsbaseret markedsføring til børn.
- 2) Forbud mod manipulerende designpraksisser, der kan påvirke børn til at se upassende indhold eller fastholde deres opmærksomhed mod deres vilje.
- 3) Krav om, at techvirksomheder gennemfører og offentliggør en såkaldt Children's Impact Assessment efter

engelsk forbillede før lanceringen af en større ny service eller et produkt målrettet børn og unge.

- 4) Krav om, at techfirmaer offentliggør deres dataindsamlingspraksis, indholdsmoderationspraksis og algoritmiske brug, herunder hvilke datatyper og -mængder der indsamles og bruges til algoritmisk forstærkning eller targeting.
- 5) Krav om klare, præcise og letforståelige politikker og procedurer for moderation af indhold og appeller af indholdsbeslutninger.
- 6) Forbud mod enhver algoritmisk proces, der resulterer i ulovlig forskelsbehandling i henhold til gældende lovgivning.
- 7) Krav om, at techfirmaer blokerer mindreåriges adgang til sociale medieplatforme såsom Instagram, TikTok og Snapchat, medmindre de har udtrykkelig tilladelse fra deres forældre.
- 8) Krav om, at techfirmaer blokerer adgangen til pornografisk materiale for mindreårige.

Folketinget konstaterer, at regeringen støtter intentionerne bag borgerforslaget og vil adressere hensynene bag nr. 1-8 ovenfor i europæisk regulering.«

[Præcisering af, at det er borgerforslagets første punkt, som umiddelbart kan gennemføres i dansk lov]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget præciseres det, at regeringen alene pålægges at adressere hensynene bag borgerforslagets punkt 1 om at mindske indsamling af data fra børn ved at hæve aldersgrænsen for, hvornår man kan give samtykke til behandling af personoplysninger i forbindelse med udbud af informationssamfundstjenester fra 13 år til 15 år. Det skyldes, at det ikke vil være i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen at gennemføre det foreslåede forbud mod indsamling af data fra børn under 16 år i dansk ret. Samtidig bemærkes det, at regeringen støtter intentionerne bag det samlede borgerforslag og i øvrigt vil adressere hensynene bag forslaget punkt 2 til 7 (nr. 1-6 i ændringsforslaget) i europæisk regulering.

Borgerforslagets punkt 2 til 6 (nr. 1-5 i ændringsforslaget) er i væsentlig udstrækning allerede blevet gennemført i europæisk regulering, da forordningen om digitale tjenester trådte i kraft for de 17 største onlineplatforme, og de to største onlinesøgemaskiner den 25. august 2023, eksempelvis i forhold til indholdsmoderation, forbud mod målrettet markedsføring til mindreårige baseret på profilering og begrænsninger for manipulerende designpraksisser. Desuden reguleres borgerforslagets punkt 8 og 9 (nr. 7 og 8 i ændringsforslaget) ligeledes i forordningen om digitale tjenester, hvor det fremgår, at store onlineplatforme skal iværksætte målrettede foranstaltninger til beskyttelse af børns rettigheder og eksempelvis kan indføre værktøjer til alderskontrol. Forordningen vil medføre fuld harmonisering, og

det vil derfor ikke umiddelbart være muligt for Danmark at lave yderligere forpligtelser end dem, der fastlægges i forordningen.

Det vurderes, at det ikke vil være hensigtsmæssigt eller effektivt at indføre borgerforslagets punkt 7 (nr. 6 i ændringsforslaget) om forbud mod algoritmiske processer, der forskelsbehandler, i dansk lovgivning, da der i forordningen om kunstig intelligens, når forordningen er trådt i kraft, stilles krav til kunstig intelligens-systemer, der anvendes på højrisikoområder, for netop at sikre, at de ikke resulterer i ulovlig forskelsbehandling. Det vurderes at være en mere proportionel og effektiv tilgang end et rent dansk forbud. Forordningen vil medføre fuld harmonisering, og det vil derfor ikke umiddelbart være muligt for Danmark at lave yderligere forbud end dem, der fastlægges i forordningen.

Regeringen arbejder i de igangværende forhandlinger i EU om forordningen om kunstig intelligens for, at der indføres regulering, som forpligter udbydere af kunstig intelligens-systemer inden for højrisikoanvendelse til at undersøge og håndtere risikoen for bias i deres systemer, der kan føre til forskelsbehandling.

5. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev første gang fremsat den 17. maj 2023 som B 120 (folketingsåret 2022-23, 2. samling). B 120 var til 1. behandling den 25. maj 2023 og blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Digitalisering og It.

Beslutningsforslaget blev den 5. oktober genfremsat som B 15 og henvist direkte til udvalgsbehandling i Udvalget for Digitalisering og It.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 8 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 3 bilag på beslutningsforslaget.

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 2 deputationer, der mundtligt har redegjort for deres holdning til beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 13 spørgsmål til B 120 (Folketingetsår 2022-23, 2. samling) og 1 spørgsmål til B 15 til digitaliseringsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Birgitte Vind (S) Malte Larsen (S) Ida Auken (S) Tanja Larsson (S) Kris Jensen Skriver (S) Per Husted (S)

Sara Emil Baaring (S) Simon Kollerup (S) Thomas Skriver Jensen (S) Louise Schack Elholm (V)

Christoffer Aagaard Melson (V) Hans Andersen (V) Lars Christian Lilleholt (V) Jeppe Søe (M) nfmnd.

Rasmus Lund-Nielsen (M) Betina Kastbjerg (DD) Dennis Flydtkjær (DD) Alexander Ryle (LA)

Sandra Elisabeth Skalvig (LA) Mona Juul (KF) Lise Bertelsen (KF) Kim Edberg Andersen (NB) Peter Kofod (DF)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) fmd. Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Kirsten Normann Andersen (SF) Rosa Lund (EL)

Stinus Lindgreen (RV) Christina Olumeko (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Nye Borgerlige (NB)	3
Moderaterne (M)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	3
Radikale Venstre (RV)	7		